

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/339/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8813220426
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 10. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8813220426.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a sudcov JUDr. Daniely Babinovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci žalobcu: General Factoring, a.s., so sídlom Košická 56, Bratislava, zastúpeného HMG & Partners., s.r.o., so sídlom Štefanovičova 12, Bratislava, proti žalovanej: E. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. XXX, o zaplatenie 1.419,87 eur s prísl., o odvolaní Občianskeho združenia právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach, Sofijská 13, proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 05.05.2014, č.k. 8C/139/2013-121, jednohlasne, takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.366,75 eur s prísl., spolu s trovami konania vo výške 353,05 eur s tým, že istinu spolu s trovami konania jej povolil uhradiť v 40 eurových mesačných splátkach, od právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

2. Súd prvej inštancie zistil, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola uzatvorená zmluva o úvere. Ide o spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je potrebné aplikovať zákon č. 634/1992 Zb. a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovanej boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 653,88 eur, ktorú sumu sa zaviazala splatiť spolu s dohodnutým úrokom a poplatkami. Žalovaná svoj záväzok neplnila riadne a včas, úver nesplatila ani do dňa dohodnutej konečnej splatnosti úveru, a teda do 20.11.2010. Súd prvej inštancie skonštatoval, že nárok žalobcu je dôvodný a preukázaný, okrem sumy 53,12 eur, ktorá predstavuje poplatky za upomienky. Dlhá suma pozostáva z časti istiny úveru bez úrokov a poplatkov v sume 355,33 eur, kapitalizovaných riadnych úrokov vo výške 692,56 eur a z poplatkov za správu úveru spolu 122,13 eur. Na istine tak žalobcovi súd prvej inštancie priznal čiastku 1.110,02 eur s tým, že do celkovej dlžnej sumy sú ďalej započítané riadne úroky v sume 18,23 eur, počítané zmluvným úrokom z úveru podľa čl. 1 zmluvy. Úroky z omeškania za čas od 15.05.2007 do 21.12.2010 predstavujú 178,50 eur, preto považoval za dôvodný nárok žalobcu vo výške 1.366,75 eur a z istiny 1.170,02 eur priznal žalobcovi aj účastníkmi dohodnutý úrok vo výške 17,30 % od 22.12.2010 do zaplatenia, keďže nesplnením peňažného záväzku včas, sa žalovaná dostala do omeškania. Ako bolo spomínané v časti žiadaného poplatku za upomienku, súd prvej inštancie žalobu zamietol ako nedôvodnú. Ako opodstatnený však vyhodnotil nárok na poplatok za správu úveru v sume celkovo 122,13 eur. Výrok rozsudku o povolení splátok odôvodnil ust. § 160 ods. 1 O.s.p. a o trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, podalo včas odvolanie Občianske združenie právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach, ktoré v priebehu konania pred súdom prvej inštancie vystupovalo na strane žalovanej ako vedľajší účastník. V podanom odvolaní uvádza, že právny predchodca žalobcu, poskytol žalovanej na základe zmluvy o úvere

z 05.12.2005 finančné prostriedky, ktoré žalovaná načas nesplácala. Žalobca nepredložil históriu splácania spotrebiteľského úveru, preto navrhol, aby bol vyzvaný právny predchodca žalobcu k oznámeniu, či došlo k zosplatneniu úverového vzťahu, kedy sa tak stalo a aby súdu poskytol údaje, predovšetkým pokiaľ ide o výpis z bankového systému, keďže z obsahu žaloby nemožno zistiť, čo tvorí žalovanú sumu a kedy došlo ku splatnosti žalovaných súm. V úverovej zmluve je uvedená ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa. Do výpočtu RPMN nebol zahrnutý poplatok za správu úverového účtu vo výške 50,- Sk mesačne. Zo zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že zákonodarca nevidí rozdiel medzi tým, ak spotrebiteľská zmluva neobsahuje RPMN a tým, ak sice spotrebiteľská zmluva obsahuje RPMN, ale v neprospech spotrebiteľa. Obidva tieto nedostatky spotrebiteľských zmlúv sa prejavujú v rovnakých následkoch, a to takých, že takáto spotrebiteľská zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatku. Aj zmluvy o spotrebiteľských úveroch, ktoré boli uzatvorené za účinnosti zákona č. 258/2001 Z.z., ktoré sice obsahujú RPMN, ale v nesprávnej výške a v neprospech spotrebiteľa sa považujú za uzatvorené bez poplatku a bez úrokov. Bolo by totiž popretím zmyslu použitia RPMN v spotrebiteľských úveroch, ak by sa povinnosť dodávateľa poskytnúť pri uzatvorení zmluvy spotrebiteľovi celkovú výšku nákladov úveru považovala za formálne splnenú už len tým, ak by dodávateľ v rozpore so skutočnosťou uviedol výšku RPMN v neprospech spotrebiteľa. Takéto konanie nemožno hodnotiť inak ako hrubo nečestné a v rozpore s dobrými mravmi obchádzajúce zákon o ochrane spotrebiteľa, vo svojom dôsledku popierajúce právo spotrebiteľa na pravdivé informácie v tak závažnej otázke, akou je cena úveru. Dodávateľ nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Vzniesol tiež námietku premlčania všetkých splátok, ktoré boli splatné pred 01.07.2010, s poukazom na to, že žalobný návrh bol podaný na súdu až dňa 01.07.2013, a teda po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok a žalobu zamietol. Uplatnil si tiež náhradu trov konania.

4. Žalobca sa vyjadril k odvolaniu Občianskeho združenia právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach, kde predovšetkým uplatnil námietku proti vstupu tohto združenia do konania ako vedľajšieho účastníka (ide o písomné podanie žalobcu zo 07.07.2014). Má za to, že do momentu právoplatnosti rozhodnutia súdu o prípustnosti združenia do konania, nemá združenie procesné postavenie vedľajšieho účastníka, nedisponuje žiadnymi procesnými právami a nie je tak oprávnený ani podať odvolanie proti rozsudku. Podanie združenia bolo podané po lehote na podanie odvolania, nakoľko žalobcovi bol rozsudok doručený 13.05.2014 a lehota na podanie odvolania uplynula 28.05.2014. Podanie združenia je datované až dňa 26.05.2014. Ide tak o oneskorené podanie odvolania. Zároveň ide o odvolanie podané neoprávnenou osobou, keď toto odvolanie neobsahuje zákonom určené náležitosti.

5. Žalovaná sa písomným podaním doručeným dňa 28.04.2015 vyjadrila k odvolaniu tak, že súhlasí s tým, aby na jej strane vystupovalo OZ právna pomoc spotrebiteľom, ktoré ju vo veci kontaktovalo a zároveň súhlasila s podaním odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 379, § 380, § 381 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) s spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku, ktorý je pre absenciu dostatočných dôvodov nepreskúmateľný a zároveň sa súd prvej inštancie nezaoberal všetkými okolnosťami podstatnými pre správne rozhodnutie vo veci.

7. V súvislosti s námietkami žalobcu, odvolací súd poukazuje predovšetkým na to, že OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach vstúpilo do konania podaním doručeným dňa 15.05.2014. O námietke neprípustnosti vedľajšieho účasti tohto občianskeho združenia, bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou, č.k. 8C/139/2013-160 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.08.2015, č.k. 2Co/187/2015-185 s tým, že uplatnená námietka zo strany žalobcu bola zamietnutá. Je zrejmé, že OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach podalo odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v priebehu plynutia odvolacej lehoty žalovanej, ktorej bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený dňa 13.05.2014 a odvolanie občianskeho združenia bolo súdu prvej inštancie doručené dňa 27.05.2014. Pokiaľ ide o legitimáciu tohto združenia na podanie odvolania, odvolací súd konštatuje, že tieto oprávnenia preňho vyplývajú z ust. § 93 ods. 1, 2 O.s.p. v znení platnom do 31.12.2014, na základe ktorého v tomto konaní vstúpil do konania, na strane žalovanej ako organizácia na ochranu spotrebiteľa a bráni takto jej záujmy. V čase vstupu do konania ako vedľajší účastník, má právo na procesné úkony, na obranu účastníka, na strane ktorého vystupuje, vrátane podania opravných prostriedkov s tou výhradou, že podanie takéhoto opravného prostriedku, nemá byť

v rozpore s vôľou účastníka alebo proti jeho záujmom. Žalovaná vyjadrila súhlas s podaním odvolania zo strany spomínaného občianskeho združenia, a preto odvolací súd nemal pochybnosti o oprávnenosti podania opravného prostriedku proti rozsudku súdu prvej inštancie v predmetnej veci.

8. Vychádzajúc z obsahu spisu je zrejmé, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou bola dňa 05.12.2005 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej bol poskytnutý úver 20.000,- Sk (663,87 eur) s úrokovou sadzbou 17,30 %, poplatkom za správu 50,- Sk mesačne. Výška splátok bola určená sumou 564,- Sk (18,72 eur). Splatnosť prvej splátky bola stanovená dňom 20.01.2006 a splatnosť poslednej splátky nastala 20.11.2010. V tomto konaní žalobca vo vzťahu k žalovanej uplatňoval zaplatenie sumy 1.419,87 eur s prísl., pozostávajúcej z istiny 1.223,14 eur, riadneho úroku v zmysle zmluvy v sume 18,23 eur a úrokov z omeškania v sume 178,50 eur. V rámci istiny 1.223,14 eur boli zahrnuté riadne úroky a poplatky za správu úveru a poplatky za upomienky, keď k istine boli konkrétne pripočítané poplatky za správu úveru vo výške 122,13 eur, poplatky za upomienky 53,12 eur, kapitalizované riadne úroky vo výške 692,56 eur a čistá istina úveru bez úrokov a poplatkov tak predstavovala 355,33 eur.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom k 05.12.2005, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

10. Podľa § 53 ods. 1 citovaného zákona, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

11. Podľa § 54 ods. 1,2 citovaného zákona, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

12. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

13. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

14. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je 3-ročná a plynie odo dňa, keď sa právo ,ohlo vykonať po prvý raz.

15. Odvolateľ v podanom odvolaní uplatnil okrem iného námietku premlčania nároku žalobu, pokiaľ ide i splátky, ktoré sa stali splatnými pred 01.07.2010. Postavením vedľajšieho účastníka v čase podania odvolania, odvolateľ mohol vzniesť aj námietku premlčania, keď v rámci obrany proti žalobe je procesným právom účastníka (vedľajšieho účastníka) uplatniť aj námietky vychádzajúcej z hmotno-právnej úpravy, akou je aj námietka premlčania. Je v tejto súvislosti potrebné napokon vziať zreteľ na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ktoré nadobudla účinnosť 01.05.2014), podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku, alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Toto zákonné ustanovenie nadobudlo účinnosť 01.05.2014 a právne predpisy (spolu s § 52 ods. 2 vetá tretia OZ), ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenia, čo znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

16. Bude preto povinnosťou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní zaoberať sa aj otázkou prípadného premlčania nárokov žalobcu, s prihliadnutím na argumentáciu OZ právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom v Košiciach. Súd prvej inštancie zároveň zvaží, či je potrebné doplniť ďalšie dokazovanie v zmysle jeho návrhu, pokiaľ ide o otázku prípadného zosplatnenia úverového vzťahu právnym predchodcom

žalobcu a vyporiada sa tiež s námietkou odvolateľa, poukazujúceho na nesprávne určenú RPMN v zmluve o úvere v neprospech spotrebiteľa.

17. Námietka premlčania je svojou povahou námietkou právnou, resp. právnym hodnotením a nie skutkovým tvrdením. Keďže táto námietka môže byť uplatnená kedykoľvek v priebehu konania, až do právoplatného rozhodnutia o veci, odvolací súd vzhľadom na vyššie uvádzané dôvody rozsudok, okrem výroku o čiastočnom zamietnutí žaloby zrušil postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP). V záujme zachovania zásady dvojinstančnosti súdneho konania, umožňujúcej účastníkom uplatňovať systém riadnych opravných prostriedkov, sa súd prvej inštancie musí vyporiadať s takto uplatnenou námietkou premlčania, jej dôvodnosťou, ako aj ďalšími námietkami uvádzanými v podanom odvolaní a následne o veci opätovne rozhodne.

18. V novom rozhodnutí, súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).